

Cirkulær økonomi
J.nr. 2023 - 5733
Ref. JOERG
Den 17. maj 2024

Afrapportering fra det fjerde møde i den mellemstatslige forhandlingskomité for at udvikle en internationalt juridisk bindende aftale om plastikforurening, 23.-29. april 2024 i Ottawa, Canada

Som opfølgning på orientering forud for det fjerde møde i den mellemstatslige forhandlingskomité for en ny FN-aftale om plastikforurening (INC-4), fremsendt til udvalget d. 14. april 2024, gennemgås nedenfor resultaterne fra mødet.

Hovedformålet med INC-4 var at gennemgå et nyt præliminært udkast til en aftaletekst, ”revised zero draft”, mhp. at give UNEP og INC-formanden mandat til at udarbejde et første reelt udkast til en aftaletekst forud for INC-5.

Resultater

Forhandlingskomitéen fik strømlinet teksterne fra det såkaldte ”revised zero draft” i tilstrækkelig grad til, at den for første gang giver mulighed for at starte reelle tekstnære forhandlinger ved det næste forhandlingsmøde. Således har man nu en mere læsevenlig tekst, der dog fortsat indeholde alle parter holdninger. Den strømlinede tekst er et brugbart forhandlingsgrundlag og et skridt mod en endelig aftaletekst.

Der blev etableret to intersessionelle åbne ekspertgrupper, der skal analysere hhv. aftalens finansieringsmekanisme og ressourcemobilisering samt mulige tilgange vedrørende farlige kemikalier samt produktdesignaftalens. De to grupper vil primært arbejde virtuelt, men der forventes også afholdt et fysisk møde inden INC-5. Formålet med grupperne er at give teknisk ekspertinput til forhandlingerne om ovenstående emner.

Endeligt blev der besluttet at etablere en *Open-ended Legal Drafting Group* (en åben juridisk arbejdsgruppe) sammensat af juridiske eksperter udpeget af medlemsstaterne. Gruppen vil mødes første gang til INC-5 og have som mandat at sikre aftalens juridiske klarhed og kvalitet.

Substantielle diskussioner

Selve forhandlingerne foregik i to parallelle spor om hhv. 1) substantielle emner som aftalens formål og de plastikrelaterede bestemmelser og 2) finansiering og implementering.

I det første spor var der særligt uenighed om, hvorvidt en aftale skulle indeholde bestemmelser om produktion af plastikpolymer (”jomfruelig plastik”) samt kemikalier og produkter. Dette bunder i uenighed om aftalens anvendelsesområde: UNEA-resolution 5/14 gav mandat til at udarbejde en aftale der omfatter ”hele plastikkens livscyklus”. En række lande fortolker mandatet til udelukkende at omfatte ”plastikaffaldets livscyklus”. Der er enighed om, at aftalen bør indeholde bestemmelser vedrørende affaldsdelen af livscyklussen – dog er der fortsat uenighed om, hvorvidt disse burde være

bindende eller baseret på frivillig nationale tiltag. Det bemærkes, at der var generel opbakning til bestemmelser om udvidet producentansvar for specifikke (endnu udefinerede) plastikprodukter.

I det andet spor om finansiering og implementering blev behovet for en mulig finansieringsmekanisme til hjælp for udviklingslandes implementering af aftalen drøftet. Der var uenighed om, hvorvidt en ny international fond skulle etableres, eller hvorvidt man skulle bruge eksisterende finansielle institutioner, såsom GEF'en (Global Environment Facility). En foreslået bestemmelse vedrørende en bindende overstatslig plastikproduktionsafgift blev også diskuteret, men den blev mødt med stor modstand af både principielle og praktiske/implementeringsmæssige årsager og med kun begrænset opbakning. Man indledte desuden overordnede drøftelser om en forpligtelse for landene til at udarbejde nationale planer for implementering, hvilket der var generel opbakning til. Man havde også en indledende drøftelse om etablering af en overholdelsesmekanisme, hvilket der var bred opbakning til.

Næste forhandlingsmøde (INC-5)

Det næste og foreløbigt sidste kalendersatte forhandlingsmøde afholdes fra d. 25. november-1. december 2024 i Busan, Sydkorea.